

# Dr. Babasaheb Ambedkar Open University

## Term End Examination February - 2026

|              |                           |            |                      |
|--------------|---------------------------|------------|----------------------|
| Course       | : BSW                     | Date       | : 14-02-2026         |
| Subject Code | : BSWR - 203              | Time       | : 03:00pm to 05:15pm |
| Subject Name | : સામાજિક વિજ્ઞાનનો પરિચય | Duration   | : 02.15 Hours        |
|              |                           | Max. Marks | : 70                 |

### Section A

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ) (30)

1. સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, તેનું કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ વિગતે સમજાવો.
2. સામાજિક સ્તરીકરણ એટલે શું? જ્ઞાતિ અને વર્ગ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
3. આર્થિક આયોજનનો અર્થ સમજાવી, ભારતીય આયોજનાઓના હેતુઓ જણાવો.
4. લોકશાહીની વ્યાખ્યા આપી, લોકશાહીના પાયાના લક્ષણો અને પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
5. સામાજિક સંરચનાનો અર્થ આપી તેની વિશેષતાઓ વિશે ચર્ચા કરો.

### Section B

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર) (20)

1. સમાજશાસ્ત્ર અને સમાજકાર્ય વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો.
2. સામાજિક નિયંત્રણના સાધન તરીકે 'પરંપરા' અને 'રિવાજો' સમજાવો.
3. આર્થિક વિકાસ અને માનવ વિકાસ આંક વૃદ્ધિ વચ્ચેના તફાવતના મુદ્દા લખો.
4. સરકારના ત્રણ અંગો વિશે ચર્ચા કરો.
5. સમાજવાદના લક્ષણો જણાવો.
6. જ્ઞાતિ સંસ્થાનો પરિચય આપો.

### Section C

#### Part – A (Multiple Choice Questions)

(10)

1. 'સમાજશાસ્ત્રના પિતા' તરીકે કોણ ઓળખાય છે?  
A ઓગસ્ટ કોમ્ત B કાર્લ માર્ક્સ  
C એરિસ્ટોટલ D મેક્સ વેબર
2. નીચેનામાંથી કયું 'પ્રાથમિક જૂથ' છે?  
A રાજકીય પક્ષ B કુટુંબ  
C વેપારી મંડળ D શાળા
3. સમાજકાર્ય એ કેવું વિજ્ઞાન છે?  
A શુદ્ધ B વ્યાવહારિક/પ્રયુક્ત  
C પ્રાકૃતિક D ઐતિહાસિક

- 4 આયોજન પંચની સ્થાપના કયા વર્ષમાં થઈ હતી?  
A 1947 B 1950  
C 1955 D 1960
- 5 ભારતીય બંધારણના ઘડવૈયા કોણ છે?  
A ગાંધીજી B નેહરુ  
C ડો. બી. આર. આંબેડકર D સરદાર પટેલ
- 6 લોકશાહી શબ્દ કઈ ભાષામાંથી ઉતરી આવ્યો છે?  
A ગ્રીક B લેટિન  
C ફ્રેન્ચ D સંસ્કૃત
- 7 મિશ્ર અર્થતંત્રમાં કયા બે ક્ષેત્રોનું સહ-અસ્તિત્વ હોય છે?  
A કૃષિ-ઉદ્યોગ B જાહેર-ખાનગી  
C દેશી-વિદેશી D એકપણ નહીં
- 8 સામાજિક પરિવર્તન એટલે સામાજિક માળખામાં ફેરફાર - આ વ્યાખ્યા કોણે આપી?  
A કિંગ્સલે ડેવિસ B જોહન્સન  
C ઓગબર્ન D ગિન્સબર્ગ
- 9 વિશ્વનું સૌથી મોટું લેખિત બંધારણ કયા દેશનું છે?  
A અમેરિકા B બ્રિટન  
C ભારત D કેનેડા
- 10 'Planned Economy for India' પુસ્તકના લેખક કોણ છે?  
A એમ. વિશ્વેશ્વરૈયા B દાદાભાઈ નવરોજી  
C અમર્ત્ય સેન D મનમોહન સિંહ

**Part – B (Do as Directed)**

**(10)**

નીચે આપેલ વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો

- 1 સમાજકાર્ય એ માત્ર દાન કરવાની પ્રવૃત્તિ છે.
- 2 જ્ઞાતિ એ અર્પિત દરજ્જાનું ઉદાહરણ છે.
- 3 ભારતમાં નવી આર્થિક નીતિ 1991માં અમલમાં આવી.
- 4 સંસદીય લોકશાહીમાં રાષ્ટ્રપતિ વાસ્તવિક વડા હોય છે.
- 5 સામાજિક નિયંત્રણ માત્ર કાયદા દ્વારા જ શક્ય છે.
- 6 કુટુંબ એ સામાજિક સંસ્થા છે.
- 7 આર્થિક વિકાસ એ માત્રાત્મક પરિવર્તન છે.
- 8 પંચાયતી રાજ એ સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ છે.
- 9 સામાજિક સંરચના સ્થિર હોય છે, તેમાં ક્યારેય ફેરફાર થતો નથી.
- 10 માનવ અધિકારો સાર્વત્રિક હોય છે.

\*\*\*\*\*